

# Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyonda Ouz Guven Olceei

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyonda Ouz Guven Olceei*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31540>

## Özet

Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyonda Öz Güven Ölçeği (TAKKÖÖ), bireylerin Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyon (TAKKK) işlemini başarıyla bir şekilde gerçekleştireme yeteneklerine dair algıladıkları özgüven düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Çulha ve Acaroğlu (2020) tarafından yapılmış olup, bu adaptasyon çalışması ile ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygun geçerlik ve güvenirlik kanıtları sunulmuştur. Bu araç, özellikle ürolojik sorunlar nedeniyle TAKKK uygulaması gereken hastaların psikososyal destek ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemede kritik öneme sahiptir.

Ölçek, toplamda 16 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Yapılan psikometrik analizler, ölçeğin yapısal tutarlılığı ve klinik ortamlarda kullanılabilirliğini destekler niteliktedir.

## Anahtar Kelimeler

Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyon, TAKKK, Özgüven Ölçeği, Hemşirelik, Üroloji, Özgüven, Adaptasyon, Psikometri.

## Yazarlar

Yeliz Çulha, Rukiye Acaroğlu

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin kendi kendilerine uyguladıkları Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyon (TAKKK) prosedürünü başarıyla yerine getirme konusundaki inançlarını ve yeterlilik algılarının nicel olarak değerlendirilmesidir. Bu özgüven seviyesinin ölçülmesi, sağlık profesyonellerine, hastaların eğitim gereksinimlerini belirlemede ve uygulama sırasında karşılaşılan psikolojik engelleri anlamada yardımcı olur.

TAKKK, kronik üriner retansiyon veya nörojenik mesane gibi durumlarda yaşam kalitesini artıran önemli bir öz bakım becerisidir. Bu nedenle, hastaların bu karmaşık işlemi başarıyla ve hijyenik bir şekilde gerçekleştirebilme konusundaki inançları, tedavi başarıları ve komplikasyonların önlenmesi açısından hayati önem taşımaktadır.

## Yapısal Özellik

Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyonda Öz Güven Ölçeği, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'nda merkezi bir rol oynayan öz yeterlilik (self-efficacy) yapısını ölçmektedir. Bu bağlamda, ölçek, bireyin belirli bir davranış (TAKKK uygulama) belirli koşullar altında başarıyla

bir ?ekilde ger?ekle?tirme yetene?ine olan ki?isel yarg?s?n? de?erlendirir.

Ölçek, kateterizasyon i?leminin çe?itli ad?mlar?nda (haz?rl?k, hijyen, uygulama, sorun giderme) bireyin kendini ne kadar yetkin hissetti?ine odaklan?r. Yüksek puanlar, TAKKK uygulamas?nda yüksek düzeyde özgüvene i?aret ederken, düşük puanlar e?itim veya psikososyal destek ihtiyac?n?n varl???n? gösterir.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal???malar? hem kapsam geçerli?ini hem de yap? geçerli?ini içermektedir. Kapsam geçerli?i indeksi (KG?), uzman görüş?leri do?rultusunda 0,85 olarak belirlenmi?tir, bu da ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil etti?ini göstermektedir.

Yap? geçerli?i analizlerinde, faktör analizine uygunluk de?erlendirilmi?tir. Kaiser Meyer Olkin (KMO) de?eri 0,844 bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu belirtmektedir. Ayr?ca, verilerin çok de?i?kenli normal da???l?mdan anlaml? düzeyde farklı oldu?unu gösteren Barlett's Küresellik Testi sonucu Ki Kare de?eri 1932,52 ( $p<0,001$ ) olarak saptanm???r. Bu sonuçlar, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu teyit etmektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ve zamana kar?? tutarlılık yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in toplam iç tutarlılık katsay?s? olan Cronbach Alfa katsay?s? 0,89 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Madde toplam puan korelasyonlar? 0,66 ile 0,95 aras?nda de?i?mektedir; bu da her bir maddenin ölçe?in genel puan?na anlaml? katkı sa?lad???n? ve ay?rt edicili?inin yüksek oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararlılı???n? gösteren test-tekrar test güvenilirlik katsay?s? 0,75 olarak belirlenmi?tir. Bu katsay?, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verdi?ini kan?tlamaktadır.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amacıyla ger?ekle?tirilen Faktör Analizi, ölçe?in temel yap?s?n?n sa?lamlı???n? ortaya koymu?tur. Analiz öncesinde yap?lan KMO de?eri (0,844) ve Bartlett's Testi sonuçlar? ( $p<0,001$ ), verilerin faktörle?tirme için uygun oldu?unu bilimsel olarak kan?tlam???r. Ölçek, 16 maddelik yap?s?yla, TAKKK uygulamas? s?ras?nda bireylerin kar??laştı?ı çe?itli görev alanlar?ndaki özgüveni tek bir ana faktör alt?nda ba?arılı bir ?ekilde ölçme potansiyeline sahiptir.

## Ölçme Aracı Bilgileri

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** 16 maddelik, tek boyutlu öz bildirim ölçeği.

**Dil Durumu:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyon uygulayan veya uygulayacak olan hastalar.

**Yaş Grubu:** Erişkin popülasyon (Çalışma detayları referansa tabidir).

**Popülasyon Detayları:** TAKKK uygulayan bireyler.

**Test Metodolojisi:** 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılmaktadır:

Emin Değilim ("1")

Az Eminim ("2")

Eminim ("3")

Çok Eminim ("4")

Tamamen Eminim ("5")

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

**Sorumlu Yazar:** Yeliz Çulha

**İletişim:** [yeliz.culha@istanbul.edu.tr](mailto:yeliz.culha@istanbul.edu.tr)

**Testin Yayın Yılı:** Türkçe adaptasyon çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır.

**İzin ve Ücret Durumu:** Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

## Kaynaklar

Bu ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özellikleri aşağıdaki akademik kaynakta detaylı olarak sunulmuştur:

Çulha, Y., & Acaroğlu, R. (2020). Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği. *Çukurova Medical Journal*, 45(4), 1690-1697. doi:

10.17826/cumj.780942

Makalenin DergiPark üzerindeki bağlantısı: [dergipark.org.tr](http://dergipark.org.tr)

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir:



[temiz-aralikli-kendi-kendine-kateterizasyonda-oz-guven-olcegi-toad.pdf](#)

## Temiz Aralıklı Kendi Kendine Kateterizasyonda Öz Güven Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçek toplamda 16 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek, 16 maddelik bir yapıda olup, her bir madde TAKKK prosedürünün farklı amaçlarına yönelik özgüven düzeyini 5'li Likert tipi bir yanıt formatında sorgulamaktadır.